

jelenleg is vannak olyan birtokosok, a kik egyes törzseket első sorban tejtermelés céljából tenyésztettek, s tenyésztének miérett is ezeknél a tejtermelő képesség nem csak fokozódott, hanem mintegy megállandósodott tulajdonsággá lett.

Az 1892. évi kolozsvári tenyészállatkiállítás alkalmával eszközölt s fnt között próbafejések, egyébként nemcsak a fentieket igazolják, hanem még azt is, hogy a tej minősége kitűnő volt.

Jármazásáról igazán elmondhatjuk, hogy utólréhetetlen, mert nemcsak síkon, hanem hegyen-völgyön és sebes hegyi vizeken keresztül-kasul bámulatós kitartással és engedelmességgel hordozza jármát, nemcsak az ezen erős munkára kárhoztatott ökor állomány, de még a tehének legnagyobb része is.

A legcímerebb erdélyi szarvasmarhák bölcsője az ugynevezett Mezőség; leghíresebb vásárjai pedig a Mezőség közepében székelő uzdi-szentpéteri, utánna a moci, tordai, marosvásárhelyi, radnóti, mező-örményesi, medgyesi, deési, korondi, szászrégeni stb.

A legutóbbi vásárokon az ökröket páronként 250—350—450 frton, a tehéneket darabonként 80—110—150 frton, az egy és másfél éves ökor borjukat páronként 100—150 forintot fizették.

A kolozsvári állatkiállításokon bemutatott és díjazott nagy tenyészetekből származó erdélyi szarvasmarhák tulajdonosai voltak:

De manapság a ki ezen gunyoros mondást alkalmazza, vagy nincs tisztában a helyes fogalmakkal, s nem tudja, hogy milyen nagy jövedelmet érhetünk el a rendszeres tyukászattal jobban mondva a baromfitenyéztéssel, vagy esküdt ellensége a paprikás csirkének s ebből kifolyólag minden szárnyas háziállatnak.

A gazda ember s főleg a régiek némi idegenkedéssel viseltének a baromfitenyéztés iránt, azt adván indokul hogy ez az asszony dolga; férfi büszkeségükkel lealacsonyítja, s méltóságukon alólinak tartják az evel való foglalkozást. Ma egy művelt okzerü magyar gazdának arra kell törekednie, hogy egy színvonalon legyen a külföld művelt gazdaközönségével s nem szabad oly kicsinylőleg nyilatkoznia oly tenyészágról, a mely nem csak, hogy megtéríti a reá fordított költséget, de jelenékeny tiszta jövedelmet is biztosít. Efel koránt sincs az mondva, hogy elhanyagolva gazdaságunkat, kizárólag csakis baromfitenyéztéssel foglalkozunk. Hanem igenis foglalkozunk ezzel is mert bebizonyított tény az, hogy minél számosabb üzletágra oszlik fel gazdaságunk, annál számosabb az abból befolyó jövedelem. Azt hiszem, minden gazdának az a törekvése, hogy minél kevesebb befektetéssel minél nagyobb jövedelmet biztosítson magának. Ha áll ez a föltevés, akkor jogosan ismertetem egy oly ágát a gazdaságnak, a mely csakugyan kevés befektetést igényel, mégis busásan fizet s ez

tása s ez által ezen cikkek értékesítésének megkönnyítése végett folyó évben Budapesten mérleg utca 11. szám alatt a földmivelésügyi és kereskedelemügyi ministerek támogatása mellett egy részvénytársaság alakult „Magyar kiviteli és csomag-szállítási részvény-társaság” czim alatt. A társaság telepe és baromfi hizlaldája Kőbányán van. A baromfi és tojás eladást a társaság háromféle módon eszközli u. m.:

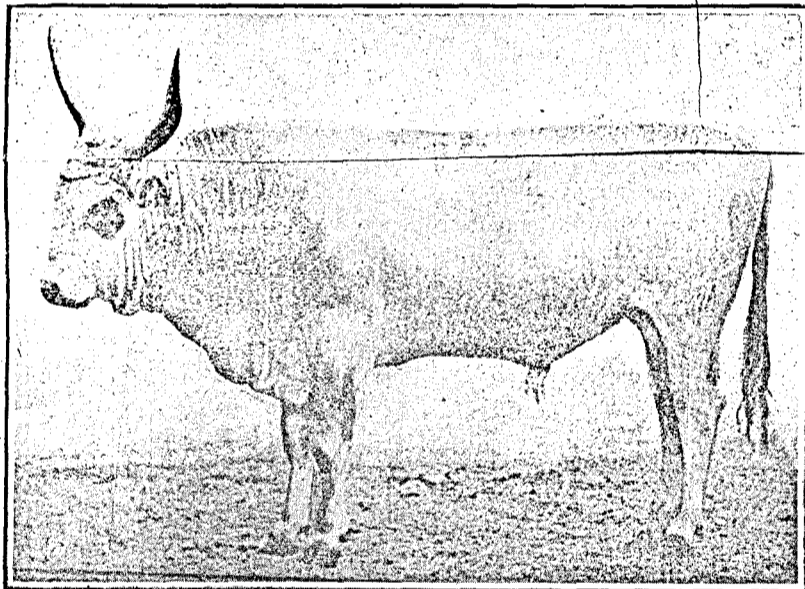
1. Előleges alku utján.

2. Előleges alku nélkül eladás céljából, a mikor is a társaság a küldött árut bizományban eladja 5% levonással.

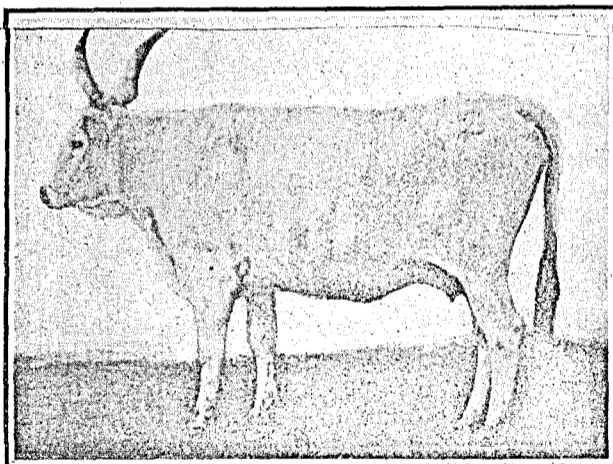
3. Kivánatra a társaság a küldött árut saját számlájára a legmagasabb napi áron megveszi. A fenti módokat bármelyikénél a társaság az árut élő súly szerint veszi át s az értékesített árut, azonnal készpénzen fizeti ki a termelőnek.

Mérlegelve az elmondottakat önkénytelenül is az a kérdés merül fel, hogy ha már csakugyan kifizeti magát a baromfitenyéztés, miként lehet azt hasznot hozóan tenyészteni, melyik az az irány, a mely gazdasági viszonyainknak legjobban megfelel, s a mely szerint haladnunk kell?

Alapíthatjuk tenyésztesünket kizárólag tojás termelésre, baromfi nevelés és hizlalásra, mind kettőnek combinációjára vagy fajbaromfi tenyésztesre. A hosszas leírásoktól tartózkodva jelenleg kizárólag házi szárnyasaink közül csakis a tyuk-

1. ábra. Erdélyi magyar bika.

2. ábra. Erdélyi magyar tehén.

Barcsay Domokos, Bánffy-Hunyad; Gróf Bánffy Ádám, Válaszút; Br. Bánffy Ernő, Kolozs-Borsa; Gr. Bánffy György, Bonczhida; Gr. Bethlen Gergely, Gyéres; Gr. Béldy Ákos, M.-Méhes; Erdélyi róm kath. status uradalom, Radnóth; P. Horváth Kálmán, Felső-Zsuk; Br. Jósika Gábor, Szamosfalva; Br. Kemény Béla, Szt.-Erzsébet; Br. Kemény Kálmán, Maros-Vécs; Lázár-Testvérek, Nagy-Sármás; Ifj. Lészay Ferencz, Magyar-Gorbó; Sperker Ferencz, M.-Kend; Gr. Teleky Károly, Sárpaták; Gr. Teleky László Gyula, Kendi-Lóna; Gr. Vass Albert, Mező-Záh; Gr. Vass Béla, Szt.-Gothárd; Br. Wesselényi Béla, Zsibó; Br. Wesselényi Miklós, Göröcsön.

Ásványi Lajos.

nem más, mint a baromfitenyéztés. Ugy hazánkban, mint a külföldön a tojás és baromfi minden napi szükségletét képezi a háztartásnak s ép ezért nagy keresletnek örvend. De mind e mellett sajnosan kell észlelnünk, hogy főleg Erdélyben, a hol csakugyan rá vagyunk utalva jövedelmeink szaporítására, nincsen úgy felkarolva, mint a hogy kellene.

Ha látunk is itt-ott szórványosan az egyes gazdaságokban baromfiakat, azok nagyobb részt a házi konyha szükségletére vannak szánva s tenyésztesük csak a gondos háziasszonynak köszönhető. Már pedig egy cseppet sem válnék szegényekre mezőgazdáinknak, ha ők is törődnének házi szárnyasainkkal s azokat nagyobb mértékben s helyes irányban tenyésztesve, rendes számadásaikba a bevétel és kiadás rovataiba fölvénnék. Tegyenek csak egy próbát s már mindjárt az első évben láthatják, hogy a bevétel rovata jóval meghaladja a kiadási rovatot.

Utóbbi években a tojás kivitel nagy mérvet öltött s a figyelem is fokozódott a baromfitenyéztés iránt.

A baromfi és tojás kivitelének előmozdi-

kal kívánok foglalkozni s a kiadásokat és bevételeket össze hasonlítva, igyekezni fogok azokból a consequentiákat levonni.

Számos tyukfajták közül, mint igen jó tojás climaticus viszonyainknak legjobban megfelelőt, magyar fajta tyukjainkat ajánlom; vér frissítés s keresztesítésre pedig a Plimouth-Rocks vagy Langsáhn-fajta kakasokat.

Igyekezünk a tenyésztesre fiatal szép, kifejlett példányokat kiválogatni s ha csak lehetséges mind egyszínűeket. Eddigél a kendermagas színűek a legkitartóbbaknak bizonyultak. Kerüljük a fehér, gatyás és bobítás tyukokat, mert ezek bár szemre szépek, de gyengébb szervezeteik. A gatyásokat már csak azért sem kell tartanunk, mert a lábaikon levő tollu megtelik sárral, piszokkal, a mi az alkalmatlan járás mellett számtalan bajnak az okozója; a bobításokat pedig az orthodox zsidók nem veszik, mert azoknak fogyasztását tiltja a vallásuk.

A takarmányozásra nézve megjegyzem azt, hogy igen téves azoknak felfogásuk, a kik tyukjaikat kizárólag szemmel tartják; jól lehet hogy házi szárnyasaink szeretik a szemes gabonaföl-

Erdemes-e a baromfi-tenyészteséssel foglalkozni?

„Halász, vadász, tyukász, madarász, üres zsebében kotorász”, régi közmondás ez, s régi ember lehetett, a ki legelőször alkalmazta, s lehet, — hogy abban az időben meg is állta a helyét.

ket, de be van bizonyítva az is, hogy burgonya, répa, sovány tej, gilisza, bogarak, a baromfiaknak kedvencz eledelük.

Ezek mellett adhatunk korpát, kukoriczát, zabot, árpát is megfelelő mennyiségben. Fő dolog az, hogy tojó tyukjaink elegendő oly anyagot kapjanak, a melyek a tojás képzéshez szükségesek; ilyenek pl.: méz, vakolat, porrá tört csiga és tojás héj.

A mezőgazdák igen könnyen és olcsón tenyészthetik a baromfit, mert több oly terület áll rendelkezésükre, melyen a tyukok bő legelőt találnak s e mellett az azokon levő kártékony rovarokat és férgeket is felszedeztetik, mi által nem csekély hasznot csinálnak.

A baromfi tenyésztéshez feltétlenül ólak is szükségesek, melyek lehetnek fából vagy téglából, mert mindket anyag igen jó.

Az építésnél szem előtt kell tartanunk, hogy az ólak tiszták, világosak, szellősek és elég meleg legyenek; czélszerű még azok falait kék-köves vagy még jobb, carbolsavas mésszel kimezselni, 1 liter vízbe $\frac{1}{10}$ liter carbolsav elegendő. Legyenek továbbá az ülő rudak és deszkák simák, hogy az alkalmatlan parasiták és férgek ne szaporodjanak el. Igen ajánlatos az ólak körül gödröket készíteni, melyekbe vért, gilisztákat, férgeket, csigákat, tojás héjat, konyha hulladékot teszünk, hogy a baromfiak kapargathassanak benne.

Tudnunk kell már most még egyes adatokat, a melyek alapján a helyes számítást megteheszük. Egy kakas elég 15—20 drb. tyukhoz, s egy tyuk tojik évenként átlag 100—120 drb. tojást. Tojó tyukokat 1-től 4 éves korukig tartunk csak; kotlásra a 3 évesek a legalkalmasabbak. Szabály az, hogy ne legyen a kakas 2 évesnél, a tyuk 3 évesnél idősebb. Hogy a csak tisztán tojástermelésre beállított tenyésztés is már milyen haszonnal jár, kitűnik a következő példából:

100 darab magyarfajta tyuk		à 50 kr. = 50 frt
6 " " "	kakas	à 1 frt = 6 frt.
	Összesen	56 frt.
100 drb. baromfi tartására szükséges takarmány naponta		
burgonya	5 klgr, értéke	7 kr.
répa	5 " "	3 "
korpa	2 $\frac{1}{2}$ " "	12 "
kukoricza	1 $\frac{1}{4}$ " "	7 "
zab	3 " "	14 "
árpa	3 " "	14 "
sovány tej	5 liter	8 "
	Összesen	65 kr.
250 takarmányozási napot számítva		163 frt.

Lássuk most már mi a jövedelmünk 100 drb. tyuk után?

Egy tyuk tojik évente átlag 100 drb. tojást, ennek darabját 2 krral értékesítve 2 frt.

100 darabnál tehát az évi tojás hozam értéke = 200 frt.

Ha ezen összegből levonjunk a takarmányozási értéket = 163 frt.

igy az 56 frt befektetett érték után tiszta jövedelmünk = 37 frt.

vagyis a befektetett tőkének 66 $\frac{2}{3}$ -a.

A mellett a gazda termékének is egy részét, ez uton, igen jól értékesítette.

Ha azonban tenyésztésünket csupán kizárólag nem tojástermelésre bázisozzuk, hanem baromfinevelés és hizlalásra is, jövedelmünket megkétszerezhetjük. Ezen üzletágat jövőre fogom bővebben tárgyalni.

Cs. Sándor Felső.

Lótanítás és a lovak nevei.

Azt hiszem a tapasztalatok nagy mennyiségéből kifolyólag, hogy nincs okunk kételkedni miszerint az állatok elődei szellemi képességét bizonyos alakban örökölni, illetve e sajátjokat átörökíteni képesek, a melynek az utódban jelen levő minősége és nagysága, rendes körülmények között, az apa és az anya tulajdonainak bizonyos arányban való keveredéséből áll. Az így öröklött jó tulajdonok (illetve fogkonyság hajlam bizonyos jó tulajdonokra tovább fejlesztése, bizonyos irányban való módosítás, növelése és ezáltal specialis kívánalmak kielégítése: a tanítás, vagy pl. a lovaknál — magasabb kifejezéssel élve — lóidomításnak képezi a fadatát.

Hogy milyen nem lis figyelmet érdemlő e dologgal mélyebben foglalkozni, élénken bizonyítja azon elismerés, a melyet egy jól betanított lóval, vagy pláne összetanított ötösrel, a tulajdonos elérni képes Bámula fogja el az embert, ha a Grof Sándor, akár a Br. Wesselényi-féle lovas bravourokról hall, vagy ha egy négy tagból álló fogat közbe vetett gyepelével egy utat kétszer meg képes tenni, vagy ha minden izgatás, ostor pattogás, sőt érintés daczára földhöz szegzett lábakkal látjuk helyben állani a lovat, akár kilépés nélkül helyben tporzékolni, vagy a legnagyobb toporzékolásból egy füttentésre lecsendesedni, trombita szóra mozdulni, riadóra kicsapni stb., nem említve plane a cirikus kegyence, az almás szürke Lusitan tünemény számba menő mutatványait, vagy az okos fejű kis Kalydort, mely a homokba rejtett kendőt feltalálja, vonalokban kihuzza éveinek számát s minden következő évben nem szégyeli egygyel megtoldani, intésre feláll, körben sétál a halás publicum előtt, fejével bólint, egy szó vagy intésre meghal, a másokra feltámad s e feletti határtalan örömeinek vidám futásban ad kifejezést és még sok számtalan esetből élénken kitűnik, hogy a lóval való foglalkozás — értem szellemi oldalát a foglalkozásnak — különösen a kiknek idejük és alkalmuk van erre, a kellő eredmény elérésében bő jutalmat ad.

Első a mit az idomításnál követelni kell — mert ettől függ az eredmény — nem a lovat, de az idomító személyét — temperamentumot illeti: legyen határozott, legyen szigorú és legyen tanításában mindig az előbbiekhöz következetes. Föltétlen igazság ebből kifolyólag, hogy a ki lovát pláne magasabb igények kielégítésére is képesítettetni akarja, ne adja azt oly mester kezébe, a kinek indulata a napokkal változik, vagy éppen a jó és rossz kedvének csak a pillanatok emelik a határát, hanem igenis bizza azt olyan kezekre, ki az állattól mindig a kívánt mozdulatot követelje és mindig ugyanazt, míg az illető dolog nem fixirozódott az állat emlékezetében.

A többi kívánalmak, a melyek a tanítás iránt támadnak az idomítandó állat képességét illetik, mert igen jól ismert dolog, hogy bizonyos fajták, a fajták keretén belül bizonyos törzsek, családok, sőt egyedek sokkal több fogékonysággal bírnak valamely irányu kiképzésre s természetesen, hogy ha valamelyik nagyobb sikerrel biztosítja a tulajdonost, idő és erő vesztés volna azt olyanoktól követelni, a melyek a hosszú és igen nagy fáradság daczára igen gyenge eredménnyel zárják be a tanfolyamot.

Első a mire egy lovat meg kell tanítani: a neve. Ne higyük azt, miszerint ez olyan figyelmen kívül hagyandó volna s hogy mikor egy állatot elkeresztelünk, azt csak a könnyebb megkülönböztetés, megnevezés szempontjából tesszük, de nagy, sőt közvetlen befolyással kell hogy legyen ez épen magára a lóra, mert képzeljük el, hogy ha mi egy hang összetétel, egy szó által — a mi az ő neve — képesek vagyunk hatni a lóra, fel tudjuk hívni a figyelmét, mennyire növelheti ez az állat kezelhetőségét?

A nevére való megtanítás rendes körülmények között már a születés utáni első esztendőben, az istállóra való fogásnál, kezdetét kell, hogy vegye. Ez azonban nem ritkán a három éves korra — a használat vagy tonyesztésre való besorolás idejére — halasztatik, sőt nem ritka

eset, a mikor éppen öregebb rendű állatok megnevezésének szüksége adja elő magát, ha t. i. vásárolt lónál elfeledtük a ló nevét megkérdeni, vagy mert társa vagy társai között, melyekkel együtt kell járnia, még egy ugyanazt a nevet viseli, akár pedig azért, mivel sokan igen szeretik, részint passio, részint gyakorlati szempontból — a mely utóbbinak jogosultságáról később szó lesz — válogatni a nevekben, minden alkalomkor való tanításnál a szigorú következetességet nem lehet eléggé hangsúlyozni. Ha a kezelő egyén, lovász, vagy kocsis, szelid szóval vagy keményebben, de szilárd következetességgel, mindig ugyanazt a hangárnyalatot ejti ki, valahányszor az állatot faroltatja, vagy eteti, itatja, simogatja, takarítja, befogás, nyergelés, vagy bármely más alkalommal: oda viheti, hogy rövid időn át az állat mindig ugyanazon egy hangárnyalatot halva, azt, a mely tulajdonképpen az ő neve — fixirozódni fog emlékezetében.

Idősebb állatoknál, a melyek bizonyos irányban pl. kocsiba fogva használtatnak, a névre való betanítás m. r sokkal könnyebben megy, mert itt egy igen fontos szerepet juttathatunk, kell hogy juttassunk az ostornak; ugyanis, ha a kimondott nevet gyenge legyintés, csipés, vagy ostor csapás követi s mindig csak akkor kap ostort, ha már ugyanazon hangzású szót hallja; végre is arra rá kell hogy jöjjön, miszerint a félelmes ostort a név hallása után azáltal kikerülheti, ha jobban összeszedi magát, gyorsítja, vagy nyújtja a lépést, a szerint, a mint a gyepelő szárból engedve van, mert ellenkező esetben ostor jön a hang után.

Az annyszor emlegetett következetes eljárás itt leginkább észre vehető módon szokta magát meghálálni s viszont a következetlenséggel az eredmény igen keves, sőt lehetetlen.

Vegyük csak azt, hogy a Bálvány és a Forgó nem tudja még a nevét s ha egy folyton csépelni szerető kocsis — a mely nem ritkán betegsége némely kocsinak — mikor Bálványt kiált ugyanakkor Forgót érinti meg, vagy ha Forgót kiált a Bálvány nyakába akasztja az ostort — később meg igazságosan a Bálvány dorgálása után a Bálványnak, Forgó dorgálása után a Forgónak adja a figyelmeztetést, oly zavart idéz elő az állat szellem világában, hogy az ilyen tanításnak alig, vagy csak hosszabb idő múltán s akkor is tökéletlen lesz az eredménye, míg ha az Angyó névre mindig az Angyó, Tolmács névre mindig a Tolmács kapja az ostort: rövid idő múlva a lovak annyira tudni fogják nevüket, hogy később a név és ostor csapás bármely keresztezése zavart előidézni alig volna képes.

Fennebb gyakran volt emlegetve bizonyos „hangárnyalat“ kifejezés a „név“ helyett, mert valóban az állatok nevüket a hang menete után képesek megkülönböztetni. Ebből kifolyólag, mikor egy lónak nevet adunk, igyekezni kell, hogy az oly feltűnő hangzása legyen, a melyet az állat maga körül ritkán hall s a melyet minden kiejtésnél az állat könnyen képes legyen észre venni. Meg kell tehát kívánni egy jó névtől, hogy az a lehetőleg hangzatos — csengő legyen s különösen hangzatos legyen éppen annak első szótagja, mert a magyar nyelv sajátosságai szerint mindig erre szoktuk, erre kell tenni a hangsúlyt, tehát ez van hivatva a figyelmet is felhívni, a mely után az állat bizonyos irányban meg kell hogy változtassa magaviseletét.

A fent elmondott kívánalomnak — a mint kitűnik — leginkább képesek megfelelni azon nevek, a melyek első szótagja mássalhangzóval végződik, mert az ilyen név sokkal nagyobb nyomatékkal ejthető ki s különösen az által fontos a magánhangzón végződő első szótagu nevek felett, hogy míg azokat inkább nyújtva — mint egy énekelve, ezeket hirtelen, több nyomatékkal ejthetvén ki, a hatás is hamarabb élénkebben nyilvánul, mint a hosszú ideig elnyújtott szelidebb hangzású megszólítás után, mert ez nem is fejezi ki azt, hogy azonnal kell a lónak a hang hallatára addigi magaviseletét bizonyos irányban megváltoztatni.

Legyen itt például felhozva A-ba és Ab-

nak, A-doma és Ad-mirál, Zá-por és Zsan-dár Tü-zes és Tün-dér, Su-hancz és Szul-tán, Remény és Rend-őr, Ka-dét és Ka-már, Go-nosz és Gyil-kos stb., a melyek egymással öszszehasonlítva, az elsőseget a mássalhangzóan végződő első szótagu neveknek adjuk.

Ügyelni kell továbbá másodsor a nevek kiosztásánál, hogy *ugyanazon használatra szánt állato: lehetőleg eltérő egymástól könnyen megkülönböztelhető, más és hangzatos nevet kapjanak*; igen téves dolog volna ugyanis egy pár lónál, ha az egyiket Szellő, a másikat hason hangzású Felhő névre akarnak betanítani, mert így egyiktől sem lehet azt várni, hogy e kevésse eltérő nevek közül a hirtelen kiejtés alkalmával az állat megkülönböztesse a magáét, míg Szendrő, Forgács, Dongó, Vendég, Szultán, Vajda, Pallér, Nádor, Sáfár, Pandur stb. nevek közül bármelyik a mással soha sem olyan assonans, hogy ha az ember Szellőt szólítja Dongó ugorjék meg vagy ha „Rabló“-t kiáltunk, a hibátlan Nádor is dorogva érezze magát.

Ezekben kívántam elmondani ezen dolgok felől a nézetemet annak reményében, hogy ezzel ezen fontos ügynek némi szolgálatot tehettem

Budapest, 1892. november hó

Szabó T. Károly.

Vegyes közlemények.

— **Szilva fogyasztás, az egyesült államokban.** Észak-Amerikában évente 85.000.000 font, a melyből 18—20.000.000 belföldön lesz termelve. A maradvány Francia, Ausztria-Magyar, Németországból stb. vitetik be. Legtöbbször becsülik a Franciaországit.

— **Franciaország gyümölcs üzlete** 1891-ik évben. Az épen most nyilvánosságra hozott tudósítások szerint a francia külforgalomra vonatkozólag értesítenek, hogy az 1891-ik évben 21 millió frankkal kevesebb asztali gyümölcs importáltatott és 7 millióval kevesebb vitetett ki, mint az 1890 ik évben.

— **Délafrikai baraczkok.** Miként értesülünk Londonba Afrikából az első küldemény baraczk megérkezett és a Convent Garda-piaczon elárverelve, várakozáson felüli árat ért el. Az első kis láda 36 db. szép válogatott baraczkot tartalmazott, a mely 43 frt 20 krért adatott el, azaz dronként 1 frt 20 krért. A többi ládák tartalma még sokkal nagyobb árat ért el. A gyümölcsök oly finomak és frissek voltak, mintha ép akkor szedettek volna Angliában. Előre láthatólag további és nagyobb küldemények fognak érkezni délafrikai baraczkokból, s azoknak kivitele egy magát nagyon kifizető üzletággá fog fejlődni.

— **A svábbogarak kiirtására igen kitünő szernek bizonyult** 2 rész borax és 1 rész salicyl (füzoly) sav keveréke. A siker azonban ezen szer helyes használatától függ. Ha ezen kártevő rovar buvlyukai feltalálhatók a port ezekbe hintjük be s a lyukakat gipsz péppel be tömjük. Ha a buvlyukak fel nem találhatók, főzött borsóból és zsirból pépet készítünk, melyből 1 rész porhoz 3 részt adunk s ezen keverékből kis golyocskákat csinálva azokat oda tesszük, a hol a svábbogarakat sejtjük. Ezen eljárás ismétlése által ezen alkalmatlan rovarról teljesen megszabadulhatunk.

— **Gyorsan megmerevedő aranyozó-öntőanyag előállítására.** A gipsz, kréta és enyvből álló öntő anyagnak, melyet az aranyozók képeretek, diszítések és alakzatok előállítására használnak, 6—8 órai időre van szükség, míg annyira megszilárdul, hogy a formából kivethető legyen. A timsó és ólomezukor hozzáátételével eszközölt kísérleteknek nem volt lényeges eredménye. Ellenben a káliumsulfát, kaliumbissulfát vagy kalium carbon által, de főleg cromtimsóval való keverése gyors merevülést idéz elő. A merevülés úgy is elérhető, ha a formát vászonnal berakjuk, melyek az említett sók oldatába vannak itatva. Ez utóbbi eljárás talán

annyiban lenne czélsebrűbb, mivel ez esetben az öntött anyag felületén a sók aligha hatnak keresztül, ami a rá következő aranyozásra nézve fontossággal bír.

— **Uj lámpabél.** Saját tapasztalásból tudja mindenki, hogy lámpabél egyenlőtlen lemetelése az üveghengert veszélyezteti. Londonban immár eléghetetlen lámpabél találtak fel, mely egy finom sodronnyal körülvont fémkeretből áll, melynek belseje itató anyagokkal, mint csepü, kender, asbes stb. van megtöltve. Az így előállított bél egy béhlüvelybe van beillesztve, mely azontul terjed; az olaj a csövön át a rostos anyagra felszívódik. A belet egy nyéllel lehet a hüvelyben emelni vagy súlyeszteni Harris E. londoni lakos a találmányra szabadalmat nyert.

— **Az ablakok megfagyása.** Az ablakok megfagyása az által idéztetik elő, hogy az üvegtábla különböző hőmérsékleteknek van kitéve. Ha nagy a különbség a külső melegség és az ablakfiók melegsége közt, akkor a tábla, ha középhőmérsékletet visz is fel, mégis sokkal hidegebb lesz, mint az ablakfiókban levő levegő. A víz azonban mindig csak gőz alakban van a levegőben és ez a hideg táblára lecsapódik és megfagy. Hogy ezen a bajon segítve legyen, többféle utat követhetünk. Így érhető el a czél, ha valamely készülékkel egyenlő magasságúvá tesszük a hőmérsékletet a tábla előtt és mögött; és a másik mód az volna, az ablakfiók levegőjét teljesen vízmentessé tenni, úgy hogy a lecsapódás lehetetlen legyen. E két megfigyelés többféle alakszerkezetre készítésére adott alkalmat az északi országokban. Igen czélsebrű ablak, melyet számos kivitelben találhatunk, a következő, mely az utca felől egy üvegtáblával, az ablakfiók felől egy üvegajtóval van elzárva. A közbenső térben olyan levegőt akarunk, melynek ugyanazon kidegségi foka van, mint az utcai levegőnek, erre szükséges, hogy az ablakfiók felőli ajtó, a mily szorosan csak lehet elzárásának, és hogy a meggyújtott lámpák által előidézett vagy az ablakfiókból az ablakba jutó meleg levegő, kívülről a hideg levegő által pótolassék. Mint oly gyakran, itt is a legegyszerűbb mód a legjobb; az ablak alsó és felső keretfájába egész hosszában 1—1½ cm. széles lyukakat csinálunk; rendszeren három öt lyuk van, melyeket a belső térnek pörmentesen való tartása végett, rácszerűen áttört diszítéssel látnak el. A légváltozás tehát olyképen történik, hogy a hideg levegő az alsó lyukakon beömlik és a meleg levegő a felsőkön elillan. Ha a fiók felől az ajtó jól elzáratik, akkor a legnagyobb hidegségnél is szép tiszta marad az ablak. — Egy Oroszországban sokat használt ablakberendezés abban áll, hogy a kettős ablakberendezéshez hasonlóan két ablaktábla 6—10 czmnyi távolságban alkalmaztatik. A tél kezdetével egy derült napon mindkettőt gondosan megtisztogatják a külső oldalon vattával vagy hasonló anyaggal betömik a nyílásokat és ezenfelül azt még papirossal is beragasztják. A két tábla közé poharakat tesznek, melyek sűrített kénsavval, marókáival, vagy helyesebben clorkáliummal vannak megtöltve. Ezután úgy mint az első ablaktáblát, a másodikat is el kell zárni a levegő behatása elől és így az ablak meg lesz védve az izzadás és befagyástól, minthogy a nevezett vegyületek az összes vizet kiszívják a táblák között levő légrétegből. A papirszeletek helyett jobb, ha üveges kotet használunk. Kívülről alig lehet észrevenni, hogy két ablaktáblán néz keresztül az ember és végül még az üvegeket is leföldjük, s vattával vagy valamely más tisztogató eszközzel lehet azokat felruházni. Ha a tél vége felé közeledik, akkor a táblák sűrítői eltávolítandók, és az időközben folyossá vált kénsavat, illetőleg a származott marókáli oldatot kiöntjük.

— **Strychiannel való mérgezés.** Altalános elterjedt dolog mai napság a dudaknak strychninrel való pusztítása; de nem minden strychnin hat kedvezően. A strychnin mint tiszta alkaloid mérgezési czelokra nem alkalmas, mert mint ilyen, vízben nagyon nehezen oldódik, úgy, hogy belőle közönséges hőmérséknel 100 suly-

rész víz csak 0.014 sulyrészt old fel. Sokkal jobban oldhatók az összes strychninsók, s főleg a kereskedésben közönségesen előjövő eczetsavas és sósavas strychnin; mindkét sóból 100 sulyrész víz körülbelül 5—5 sulyrész sót tud feloldani. Ez a két só azonban mérgezési czelokra szintén nem alkalmas, mert a chemiai összetételük nagyon kedvezőtlen, t. i. nagyon kevés van bennük a tulajdonképeni mérgező alkaloidból és annál több a hatástalan kötő savakból. Leghatósabb a közönségesen használt strychninsók közül a légenysavas strychnin (Strychninum nitricum); ezen só kedvező chemiai összetételénél fogva vízben aránylag igen jól oldódik; 100 sulyrész vízben 1 sulyrész A gyakorlatban is leginkább sőt majdnem kizárólagosan ezen só alkalmazták, hatása gyors és biztos. A többi strychnin sók ize igen keserű, úgy, hogy a dudavad megutálja a mérgezett hust, mielőtt a méregből megfelelő adagot magához vett volna.

— **A villamosság hatása a növényzet fejlődésére.** A levegőben levő villamosságnak a növényzet fejlődésére való hatásáról Paulin a montbrisoni Ecole publique igazgatója nem rég egy füzetet adott ki, melyben megírja, hogy a villamosság hatását ebben az irányban megállapíthassa. husz éves maggal tett kísérleteket. A magot három részre osztotta. Az első részt minden előkészület nélkül elvetett egy földdel telt edénybe. A második részt folytonos villamos árammal villanyozta és ugyanolyan földbe vetette, mint az első részt. A harmadik részt épen úgy vetették el, mint a másodikat, azzal a különbséggel, hogy tizennégy napon keresztül minden nap egy órahosszat villamos áramot vezettek a földbe vetett magvak közé. A földet mind a három edényben egyformán öntözték. A kísérletezésnek az eredménye az volt, hogy a két első edénybe vetett magokon semmi fejlődés sem látszott, míg a harmadik edénybe vetett magvak tizennégy nap mulva csírázni kezdettek. Midőn később a két első edénybe vetett magvakat megvizsgálták, valamennyi mag el volt rothadva. A tarlórépa magjával tett villamos kísérletezés jobb eredményt mutatott, mint a nem villanyozott mag. A mely tarlórépa főgyökerét villamos árammal érintették, az sokkal jobb magot hozott. Paulin igazgató, hogy a levegőben levő villamosságot értékesíthesse, egy „geomagnétifére“ nevű készüléket talált fel, mely lényegében 15—20 méter hosszú rudból áll, ennek a rudnak a végén porcellán gombbal elszigetelt vasburok, ezen pedig több réz lemez és galvanizált vas drót van a villamosság vezetésére. A vasdrót a rudról izolátorokon keresztül a földbe nyulik, a hol hálószerűen helyezik el a rud körül. A drótnak legalább 26—30 cm. mélyen kell a földben lenni, hogy a talaj megművelését ne akadályozza. Pontos megfigyelés alapján konstataáltak, hogy a villamosság a vezető dróttól csak 1 m.-nyi körben hat a növényekre, minek következtében a drótokat egymástól 2 m. távolságra kell lerakni. Ily módon egész területek növényzetét lehet a villamossággal befolyásolni.

— **Jégvágás villamosság segítségével.** Canada északi partjain, ahol nagyban foglalkoznak a jég beszerzésével, a jövő téli évszakban új eljárást fognak alkalmazni a jégvágásra; e czélra acél sodronyokat fognak használni, melyek a dinamok árama által izzásba hozatnak.

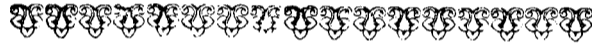
— **Vizhatlan cementmunkák.** A „Centralblatt für die oesterr. Papierindustrie“ javasolja, hogy a falazott vizaratók belső diszítésére szolgáló cementet sejtiszóvet-rostokkal vegyítsük, miáltal a diszítésben hajszálrepedésék meggátoltatnak. Ezen eljárás, hatásában is, már ismert módra emlékeztet, hogy ez idő folyamán vizhatlanságukat vesztett cementmedenczék sűrítése végett, azokba fűrészpórt teszünk; ez utóbbiból levált egyes sejtiszóvet a hajszálrepedésbe jutván, azokat betömik, minthogy azok a víztől megdagadnak.

— **Anilinfesték-foltok eltávolítása** a testbőről. Az anilinfestéktől piszkos kezek megtisztítására, mint legkiméletesebb módszert ajánlja az „Unna“ o. szakfolyóirat, hogy azokat egymásután 5 perczentes sósvíz-hidrogén-superoxiddal és aztán alkohollal megmossuk.

— **A tyukok életkora. A tapasztalat** bebizonyította, hogy a tyukok tojó képessége egy bizonyos korig emelkedik, azután mindig csökken. Így az első évben a tyuk nő, fejlődik tehát nem igen tojik, a másodikban ad 25—30 tojást, a harmadikban 100-at, a negyedikben 80—100-at, az ötödikben már csak 20-at s azután már ennél kevesebbet. Ezért ha haszonnal akarunk tyukot nevelni, úgy azt az ötödik évben ki kell mustrálni és helyüket mindig fiatalokkal kell betölteni.

— **Hogy a magukat szopó teheneket** ezen rossz szokásról leszoktathassuk, következőleg kell eljárunk: egy olasz dió nagyságú aloét olvassunk föl meleg vízben s evel napjába 3-szor kenjük be a tehen tőgyét. Ezen olcsó szer egyszerű használata által tehenek leszoknak ezen rossz szokásról.

— **Kitüntetés.** Mauthner Ödön budapesti magkereskedőt újlag szép kitüntetés érte. A bolgár nemzeti rend tisztí keresztjével és a bolgár udvari szállítói címmel lett kitüntetve a kereskedelmi és mezőgazdasági téren szerzett érdemeiért. Minthogy pedig e hazai cégnek hódítása a keleten egyszersmind a magyar termelés térfoglalását is jelenti, kétszeresen örvendünk említett kitüntetésnek, mert jelenleg, a midőn gomba módra keletkeznek új magárosok és a közönség a sok csalódás után haboz, vajjon hogy viselkedjék ezen magárosok ajánlataival szemben, jól esik ama megnyugtató tudat, hogy e szakmában is van oly hazai cégünk, a mely ritka szolid elvei és üzleti ténykedése által nemcsak belföldön örvend korlátlan és általános bizalomnak, hanem a külföldön is kivívta már az elismerést.

Piaczi értesítő.

Budapesti gabonatözsde. Legújabb jelentés. Buza üzlet iránya igen szilárd irányt követett, a kínálat gyenge a kereslet igen élénk volt. 20,000 mm buza kelt el általában drágábban néhány krajczárral. A többi gabonanevekben gyérforgalom mellett az irány és árak változatlanok.

Árak: Buza 7 frt 30 kr. — 8 frt 10 kr. — Rozs 6 frt 20 kr. — 6 frt 40 kr. — Árpa 6 frt 20 kr. — 7 frt 20 kr. — Zab 5 frt 50 kr. 5 frt 80 kr. — Tengeri 4 frt 65 kr. — 4 frt 75 kr. — Repeze —. Köles, 6 4 frt 15 kr. — 4 frt 30 kr.

A határinó üzlet forgalma mérsékelte s az alacsonyabb amerikai gabonaárak miatt bágyadt irányt követ.

Budapest. Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása az „Erdélyi Gazda” számára.)

Vörös lóhere. A lefolyt hét signaturája f 1, tán szilárd áramlatot mutatott, mindamellett nem fejlődhetett nevezetes mérvű forgalom, minthogy az árunak teljes

hiánya észlelhető és most már az üzlet általános helyzete is annyiban áttekinthetőbbé válik, a mennyiben most már biztonsággal állíthatjuk, hogy Magyarország egy közép-termésűnek csak harmadrésével, Jsehország közepeni aluli termésével birt, Oroszország pedig alig bocsáthatja a múlt évi mennyiségnek harmadrését kivétel alá. A lóherét termelő többi országok ebbeli termése pedig teljesen meghiusult, vagy oly csokély mennyiségeket mutathatnak fel, hogy egy általán nem is vehető tekintetbe. Mindezen körülményeknél fogva későbbre nagyon magas árakat várhatunk, annál is inkább, mert Magyarország az eddig elkészített magot ugyszólván mind átengedte az exportnak és e miatt alig rendelkezik a szükséges vetőmagnak felével. A jegyzetek, minőséghez képest 72—82 frt közt hullámozottak.

Luczerna változatlan maradt, úgy az üzlet folyása tekintetében, valamint az árakra nézve is. A kínálat nem mondható sürgősnek, míg ellenben világos színű és nagyszemű áru folyton kapós volt és az árakat jól fenntartotta. Árjegyzeteink 5 1/2—57 frtig, gyöngébb minőségűek 45—48 frt

Baltacim magasabb árakon jobban kerestetett és szívesen fizették 14—14 1/2 frtjával.

Bükköny. Ebbeli forgalom nem volt. Névleg 5 1/2—6 frttal jegyeztetett.

Muhart nem igen kerestek, 5 1/2—6 frton jegyezték.

(Árak krajczárokbán)

A piaci czikkek	Mérték	Brassó	Csikszoreda	Deés	Diós-Szent-Márton	Ezrsébet-város	Fogaras	Gy-Szent-Miklós
Tiszta buza	mm.	744	950	640	650	800	835	750
Elegy buza	"	578	875	520	450	750	700	
Rozs	"	542	723	440	450	750	473	500
Árpa	"	457	791	—	420	—	—	470
Zab	"	400	750	400	220	420	444	300
Törökbuza	"	400	612	320	350	480	473	420
Széna	"	210	400	400	250	120	200	800
Alomszalma	"	120	100	180	50	100	140	—
Túzifa	km.	260	200	240	400	240	270	200
Marhahus	kg.	52	40	48	48	52	48	48
November		11	7	15	30	12	4	5

A piaci czikkek	Mérték	Sepsis-Szent-György	Szamosújvár	Szász-Régen	Szászváros	Székelv-Udvarhely	Sz-Somlyó	Torda
Tiszta buza	mm.	700	650	680	750	790	—	650
Elegy buza	"	650	560	530	600	490	—	500
Rozs	"	510	500	480	550	420	—	500
Árpa	"	450	360	480	450	—	—	400
Zab	"	400	400	410	500	280	—	350
Törökbuza	"	410	360	400	450	460	—	400
Széna	"	450	200	280	180	600	—	200
Alomszalma	"	200	100	140	85	200	—	40
Túzifa	km.	200	230	220	200	240	—	225
Marhahus	kg.	44	48	44	48	48	—	44
November		29	6	17	26	29	—	1

A piaci czikkek	Mérték	Gy-Fehérvár	Kézdi-Vásárhely	Maros-Vásárhely	Medgyes	Nagy-Enyed	Nagy-Szeben	Szegesvár
Tiszta buza	mm.	738	700	683	550	525	667	805
Elegy buza	"	665	—	618	450	475	597	605
Rozs	"	515	476	506	350	375	514	503
Árpa	"	—	446	350	—	—	500	—
Zab	"	540	475	440	200	300	457	489
Törökbuza	"	455	455	390	300	335	528	450
Széna	"	300	400	280	160	320	150	230
Alomszalma	"	200	110	80	80	220	100	120
Túzifa	km.	245	250	320	280	250	325	230
Marhahus	kg.	52	48	52	52	48	54	58
November		26	1	1	1	1	3	24

N.-Várad nov. 29. Tiszta buza 7 frt — kr. Elegy buza 5 frt 35 kr. Rozs 5 frt 40 kr. Árpa 4 frt 60 kr. Zab 5 frt 20 kr. Törökbuza 4 frt 80 kr. Széna kötetlen 3 frt — kr. Alomszalma 1 frt 80 kr. mmként. Marhahus 56 kr. kg.

Kolozsvár. 1892. nov. 29-én. Tiszta buza 7 frt 20 kr — 6 frt. 20 kr. Rozs 5 frt 20 kr. — 4 frt 80 kr. Törökbuza 4 frt 30 kr. — 4 frt 20 kr. Zab 4 frt 25 kr. — 4 frt 20 kr. Széna (legjobb) 2 frt 50 kr. Alomszalma 1 frt 49 kr. 100 kilogramonként. Fa kemény nem usztatott 3 frt — kr. köbméter. Marhahus 56 kr., disznózsír 64 kr. Paszuly 6 kr. kilónként. Burgonya 3 frt. hektoliter.

Mütrágyák.

(A magyar általános kén-sav-, mütrágya- és vegyi ipar részvénytársaság jelentése az „Erdélyi Gazda” részére.)

Mai jegyzések:

Mult heti jelentésünk óta az üzlet menetében nem állott be lényeges változás. Az azonnali szállítást kívánó rendelvények a beállott ielies időjárás folytán, csaknem teljesen megszűntek, míg a tavaszra szóló megrendelések nagyobb arányban szaporodnak: különösen a már bebizonyult kitűnő hatású Ammoniak Szuperfoszfát örvend n gy keresletnek.

Szuperfoszfátok. A nyersanyagoknak általunk jelzett áremelkedése, mint természetes, javuló irányban befolyásolta a superfoszfátok áralakulását.

Jegyzéseink. Csontliszt, superfoszfát 18—20% vízben oldható foszforsav 3/4—1% légeny 01 frt 5.90 kr.

Thomas salak. A legutóbbi jelentésekből szilárd hangulat következtethető. Jegyzéseink 18—20% foszforsav tartalmu és 80% porfinom 01 frt 3 40 kr.

Chili salétrom: Külföldi jelentések szerint tartósan szilárd. Jegyzéseink 01 13 1/2 zsákkal együtt Budapesten.

Kén-savas Ammoniak. A j irányzat tartós, mivel ez anyag áralakulása a Chili salétrom rohamos áremelkedésének befolyása alatt áll. Jegyzéseink 20—21% légeny-tartalma 01 frt 15 kr.

Kén-savas kali. Az üzlet alig változott. Kereslet nagy, mi által az árak szilárdultak.

Jegyzéseink 94—96% kén-savas vagy khlorkali 12 kr.

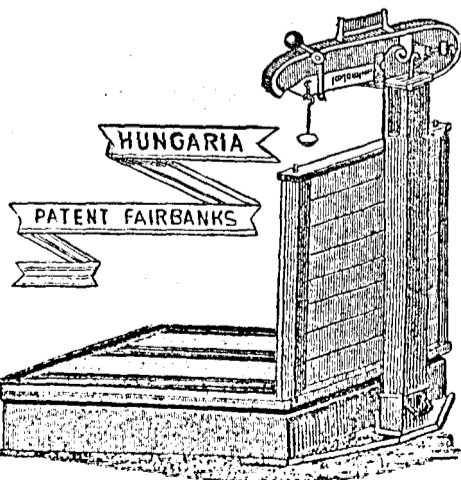
Felelős szerkesztő és kiadó: **Sz. Szakáts Péter.**

Főmunkatárs: Csikszentmihályi Sándor Pető.

H I R D E T E S E K.

FAIRBANKS-mérlegek

a legtökéletesebb mérleg-szerkezetek.

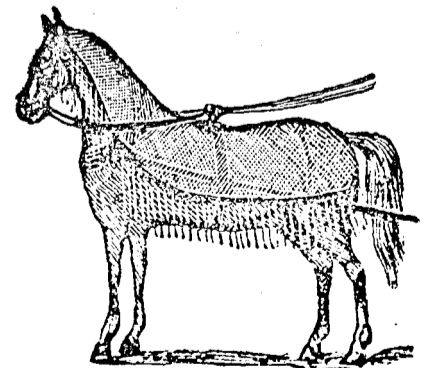
A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerűek, tolosúlyos fémmerő-karral bírnak és a hidra tett terhet minden ponton egyenlően mérlegelik.

Gazdasági-szeker-, marha- és zsák-mérlegeinket czélszerű és a cél-nak megfelelő szerkezetűknél fogva különösen a gazdák, gazdaságok és uradalmak részére a legmelegebben ajánlhatjuk. Gazdasági egyesületi tagok árkedvezményben részesülnek. Gyár: **Ujpest. Központi iroda és raktár: Budapest, Andrássy-út 12 sz.**

80 (25—26) **JOHN BLOCK, vezérigazgató.**

Mindennemü gazdasági kötélárukat,

u. m.: lóistráng, kötőfék, rudalókötél, kevekötő-zsinórok, dohány-zsineget, gabnzsákokat, takaró- és vízmentes ponyvakat, valamint **külölegeségeket** kocszó lohalók, tornaszerek és függő-ágyakból legjutányosabban ajánlanak

BLEIER és WEISZ

100 (13—13)

kötélgyárosok

BUDAPEST, Károly-körut 1. szám alatt (a Kerepesi-ut sarkán)

Alakult
1856

Legjobb és legolcsóbb takarmány kiegészítő-gépek!

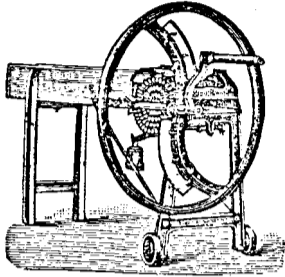
Alakult
1856.

93 (25—26)

KÜHNÉ E.

GAZDASÁGI GÉPGYÁRA MOSONBAN.

Főraktár: Budapest VI. ker. Váci-körút 21. szám.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a bekövetkező őszi időnyre, legújabb szerkezetű
SZECSKA- ÉS RÉPAVÁGÓIT,
ugy kézi, mint erőhajtásra

Répa- és burgonya-mosóit, darálókat, „kis óriás“ csutkás tengeri darálót, tengeri morzsolókat. A legnépszerűbb Hungaria-Drill, Jubileum-Drill és „Balance-Drill“ hegyi sorvetőgépeit, szórvetőköt, ekéket, Laeake-féle boronákat, ugy szántóföldre, mint rétekre, ugy szinte mindennemű gazdasági gépeket és eszközöket.

Árjegyzékek bérmentve.

GR. KORNIS VICTOR

szt.-benedeki gazdaságában

u. p. Deés.

1893. uj évtől kezdve, egy életrevaló és józan életű, rendszerető, számvitelben, istállók, magtár és pinczekezelésben jártas, nőtlen

számtartó

alkalmazást nyer.

Egy évi szolgálata után, előnyösen javadalmazott előléptetés helyeztetik kilátásba.

113 (2—3)

Egeresi gipsz-, műtrágya- és vegyitermékek gyára.**KRAMER J.**

Ajánlja: párolt csontliszt, szuperfoszfát, Thomassalak, egeresi trágyafosz, chilisalétrom, kálisok és egyéb különleges műtrágya-termékeit szavatolt tartalom mellett.

A t. gazdaközönségnek rendelkezésére áll a gyár vegyészeti laboratoriuma is, mely vegyi vizsgálat nyomán megállapítja és javaslatba hozza az alkalmas műtrágyát. Ily vegyi vizsgálatokat a gyár díjmentesen eszközöl, szükséges hozzá 5 kiló talajminta és megjelölése annak, mi fog azon talajba vetetni.

Mindennemű felvilágosítással és részletes árjegyzékkel szívesen szolgál.

a műtrágya-gyár Egeresen

vagy annak központi irodája:

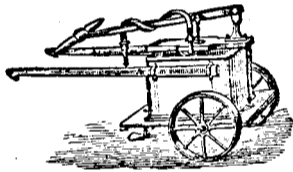
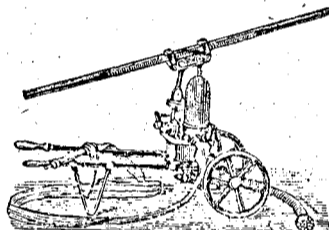
Budapest, V. Dorottya-utca 9. sz.

a hova a levelek és megrendelések intézendők.

82 47—52)

112 (3—3)

A magas kormány 82,502/II. 1888. számú rendeletével ajánlva!

A nagymélt. belügyministerium által szabályszerűleg előírt**TŰZOLTÓ-SZEREK,**
szabadalmazott központi szeleprázó kengyeles és más szerkezetű tűzifecskenők, magyar egységes csavarral ellátva,

mindennemű tömlők, teljes tűzoltói felszerelések, mindenféle szivattyuk,

községek, tűzoltóságok, gazdaságok és gyárak részére, a legkitünőbb minőségben, jótállás mellett, jutányos áron kaphatók

TARNÓCZY tűzoltó- és gépgyár-
részvénytársaságnál **BUDAPESTEN.**

Gyár és iroda: külső váci-ut 1527. sz. Mintatelep: váci-körút 78.

Az 1891-iki aradi kiállításon rendezett nyilvános fecskenő-versenyen az összes versenyzővel szemben a legnagyobb I-ső díjjal, állami ezüst-érem és díszoklevéllel kitüntetve.

A tavaszi vetéshez ajánlunk!

mindennemű műtrágyákat és pedig:

spodium- és csontsuperphosphatot, kénsavas ammóniak, káli, chilisalétrom, szarv- és csontliszteket szavatolt tartalommal a legjutányosabb árak mellett.

Figyelmeztetés. Az orsz. magyar gazdasági egyesület 1891. évben a különböző műtrágyagyárosoktól beérkezett műtrágya-ajánlatokat elbírálás alá vevén, mint legjutányosabbat a mi gyártmányunkat ajánlja, különösen kiemelve, hogy részünkről tisztán szerves anyagok szállítanak, melyek a legkitünőbb növényi tápszert szolgáltatják. (Lásd „Gazdasági Lapok“ 1891. márczius 8-iki 10. 83 (48—52) számát.)

Árjegyzékkel kívánatra készséggel szolgálunk.

Első pesti spodium-, enyv-, műtrágya-vegyi termények gyár részvény-társulat.

Központi iroda:
Budapest. VI. Váci-körút 31.Bujánovics Sándor,
elnök.**A Közművelődés Irodalmi és Műnyomdai
Részvény-Társaság**KOLOZSVÁR (FIÓKÜZLET BRASSÓBAN)
szíves figyelmébe ajánlja a modern graphikai követelményeknek megfelelően berendezett**Könyvnyomdáját**

mely ujabban a legdiszesebb betűkkel szaporított s így a legkényesebb igényeket is kielégitheti. 90 (42—x)

Könyvnyomdájára, Lithographiájára

melyben a legjelesebb erők s a legkitünőbb gépek vannak alkalmazva, a fővárosi és külföldi nagyobb műintézetek méltó versenytársa.

Árai határozottak, olcsók.

Videki megrendeléseket pontosan teljesít.

Előfizetéseket elfogad az

„1848—49. TÖRTÉNELMI LAPOK“-ra.

Ára negyedévre 1 frt.